

12.02.2020

Ärende/19

§ 43

Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om ökning av hemvårdarnas handlingsfrihet i tidsanvändningen per klient

HEL 2019-010087 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite_

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Petrus Pennanen och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska öka hemvårdarnas handlingsfrihet i tidsanvändningen per klient.

Stadsstyrelsen konstaterar att hemvården, såsom det föreslås i motionen, fungerar professionellt och flexibelt i samarbete med klienterna och deras närmaste. Vårdarnas tidsanvändning per klient planeras ändamålsenligt med hjälp av systemet för verksamhetsstyrning och optimeringsapplikationen. Till vårdarens arbete hör att under hembesök bedöma förändringar i klientens hälsotillstånd och servicebehov. Förändringar i klientens individuella service- och vårdplan går igenom mångprofessionellt vid behov tillsammans med en sjukskötare, en fysioterapeut eller en läkare.

Social- och hälsovårdssektorn har gett ett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med sektorns utlåtande.

12.02.2020

Ärende/19

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite_

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.01.2020 § 56

HEL 2019-010087 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 19.11.2019

HEL 2019-010087 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystoimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Petrus Pennasen ja 16 muun valtuutetun aloitteesta koskien kodinhoitajien päätäntävällän lisäämistä potilaskohtaisesti ajankäytöstä.

Sosiaalihuoltolaki (SHL1301/2014) määrittelee kotipalvelun ja kotipalvelujen tukipalvelujen sisällön ja kohteen. Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta. Kotihoidon palvelua antaa sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluihin kuuluvat kotihoitoyksiköt.

Kotihoidon palvelut tukevat kotona asuvaa asiakasta niissä päivittäisissä toiminnoissa, joista asiakas ei suoriudu itse. Tällaisia toimintoja ovat syöminen, peseytyminen, pukeutuminen, sängystä ja tuolista siirtyminen, kävely ja WC-käynnit. Kotihoidon asiakkaat saavat myös tarvitsemansa terveyden- ja sairaanhoidon kotiin, mikäli sen järjestäminen muilla tavoin ei ole järkevää. Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.

Kotisairaanhoido ja kotisairaalahoido määritellään terveydenhoitolain (THL 126/2010) 25 §:ssä. Kotisairaanhoido on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua. Kotisairaanhoidosta päättää lääkäri.

Kotisairaalahoido on määräaikaista, tehostettua kotisairaanhoidoa. Helsingissä kotisairaala on osa kaupunginsairaalan toimintaa. Kotisairaala hoitaa sairaalatasoista hoitoa tarvitsevia potilaita heidän kotonaan. Kotisairaala toimii ympärivuorokautisesti. Lääkäri on paikalla virka-aikana. Kotisairaalan hoidon tarpeen ja määrän päättää lääkäri.

Kotihoidon asiakkaan palvelutarpeen arviointi palvelun alkaessa ja sen aikana

Kotihoidon asiakkaaksi tullaan keskitetyn asiakasohjausyksikkö Helppiseniorin palvelutarpeen arvioinnin kautta. Arviointiyksikkö voi ohjata asiakkaan kuntouttavalle arviointijaksolle, jonka aikana häntä kuntoutetaan ja mietitään palvelutarpeita yhdessä asiakkaan kanssa. Sairaalaan kotiutuvat, jatkohoitoa tarvitsevat asiakkaat ohjataan myös kuntouttavan arviointiyksikön jaksolle, jonka aikana palvelutarpeet konkretisoidaan. Jos arviointijaksolla todetaan, että asiakas tarvitsee jatkossa kotihoitoa, keskitetty asiakasohjaus laatii yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä sekä kotihoidon lähipalvelualueen kanssa palvelu- ja hoitosuunnitelman. Asiakassuunnitelmassa todetaan palvelun tarkoitus ja määrä sekä palvelun toteuttamisen ajankohdat.

Kotihoito toteuttaa asiakkaan palvelu- ja hoitosuunnitelmaa. Mikäli kotihoidon hoitaja havaitsee kotikäynnillä asiakkaan luona, että käynnit

vaativat suunniteltua enemmän aikaa tai jos asiakkaalla on tilapäisesti avun tarve suurentunut, niin hoitaja ottaa yhteyttä työnsuunnittelijaan. Työnsuunnittelija lisää asiakkaan suunnitelmaan lisääntyneen tilapäisen tarpeen vaatimat käynnit tai pidentää käyntejä kotikäyntejä tekevän hoitajan arvioin mukaan. Hoitaja voi keskustella asiakkaan muuttuneesta palvelutarpeesta myös lähipalvelualueen sairaanhoitajan, fysioterapeutin tai lääkärin kanssa.

Kotihoidossa on käytössä toiminnanohjausjärjestelmä, johon lähipalvelualueen työnsuunnittelija suunnittelee asiakkaiden käynnit eri hoitajille. Työnsuunnittelija tarkkailee asiakkaiden suunnitelmia ja käyntien toteutumia asiakaskohtaisesti. Mikäli asiakkaan suunniteltujen ja toteutuneiden käyntien välillä on enintään 10 prosentin ero, tai jos asiakkaan tilapäisesti suurentunut palvelutarve muuttuu pysyväksi, otetaan yhteys lähipalvelualueen kotihoidon ohjaajaan. Samoin toimitaan, jos asiakkaan muuttunut avuntarve muuttaa myös asiakkaan kotihoidon asiakasmaksua. Kotihoidonohjaaja voi keskustella muuttuneesta palvelutarpeesta hoitajan lisäksi myös lähipalvelualueen sairaanhoitajan, fysioterapeutin tai lääkärin kanssa ennen suunnitelman muuttamista.

Kotihoidon hoitajien reitityksen suunnittelun avuksi on otettu käyttöön optimointisovellus vuoden 2019 aikana. Sovellus huomioi asiakkaan hoidon tarpeen, hoitajien osaamisen ja liikkumistavan kotikäynnille, ja laskee optimaalisimmat reitit hoitajien kotikäynneille. Optimointisovellus helpottaa työnsuunnittelijan työtä ja helpottaa huomioimaan asiakkaan tilapäiset muutokset hoidon tarpeessa.

Helppiseniorin asiakasohjaaja tekee uuden palvelu- ja hoitosuunnitelman lähipalvelualueen arvion pohjalta joustavasti ilman erillistä kokousta tai muuta vastaavaa käytäntöä. Asiakkaalle voidaan lisätä myös kotihoidon tukipalveluja tai muita kotona asumista tukevia palveluja. Mikäli asiakkaan palvelutarve on olennaisesti muuttunut, esim. asiakkaan kotona pärjääminen on olennaisesti heikentynyt, Helppiseniorin asiakasohjaaja tekee uuden palvelutarpeen arvion.

Yhteenveto

Kotisairaalan hoito määräytyy aina sairauden vaatiman hoidon perusteella ja sen sisällön määrää lääkäri. Kotisairaalan hoito on aina määräaikaista. Kotisairaalahoito ja kotihoito ovat sisällöltään erilaisia palveluja ja asiakkaaksi tullaan erilaisin perustein.

Kotihoidon hoitajien työhön kuuluu asiakkaan voinnin arviointi kotikäynillä sekä palvelutarpeessa tapahtuvan muutoksen arviointi. Kotihoidon asiakkaan voinnin ja palvelutarpeen arviointi on ammattitaitoa vaativaa moniammatillista työtä. Kotihoidon asiakkaan palvelu- ja hoitosuunnitelmaa arvioidaan joustavasti ja ammattitaitoisesti lähipalvelualueilla.

12.02.2020

Lähipalvelualueiden hoitajia ja sairaanhoitajia on systemaattisesti koulutettu voinnin ja palvelutarpeen arviointiin akuuttitilanteissa (Pätijä = päivystykselliset tilanteet kotihoidossa ja palveluasumisessa -hanke) tänä vuonna ja koulutusta jatketaan vuonna 2020. Kotihoitoa toteutetaan joustavasti yhteistyössä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kotihoidon asiakkaat hyötyvät joustavasti toteutetusta kotihoidosta, joka vastaa muuttuneisiin palvelutarpeisiin ammattitaitoisesti. Kotihoidon hoitajan ammattitaitoa vastaava toimenkuva lisää hoitajan työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia.

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi